

1. Vejledende grænseværdier for støj i forhold til boliger i transformationsområder

Indledning

Dette tillæg til vejledning nr. 5/1984: Ekstern støj fra virksomheder, har ophæng i en planlovsændring fra 2017 jf. <https://www.retsinformation.dk/eli/ft/201613L00121>, der vedrører planlægning af boliger på arealer i transformationsområder i første række mod en produktionsvirksomhed.

Tillægget til miljøstyrelsens vejledning om "Ekstern støj fra virksomheder" har som formål:

- 1) at fastsætte vejledende grænseværdier for støj fra produktionsvirksomheder udendørs på boligernes facader og udendørs opholdsarealer i transformationsområder -til brug for regulering af støj fra produktionsvirksomheder efter miljøbeskyttelsesloven.
- 2) at fastsætte grænseværdier indendørs (med åbne vinduer) i boliger på arealer udlagt i transformationsområder i første række mod produktionsvirksomheder.

Bemærk at tillægget ikke vedrører andre støjkilder f.eks. fra veje eller jernbaner. Dette fremgår af planloven.

Tillægget til vejledningen er henvendt fortrinsvis til miljømedarbejdere i kommuner eller stat, der varetager miljøbeskyttelsesloven vedrørende regulering af støj samt til planmedarbejdere i kommuner, når der planlægges for boliger i transformationsområder. Vejledningen er dog også relevant for konsulenter, der udarbejder støjrapporter for myndighederne og virksomheder, som følger kommunernes planlægning omkring deres virksomheder.

Nedenfor refereres de bestemmelser fra planloven, som er relevante for dette tillæg til Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984.

Arealer til boliger i transformationsområder, jf. planlovens § 15 a, stk. 3.

- Lokalplaner, der tilvejebringes for arealer i et område, som i kommuneplanen er fastlagt som et transformationsområde, kan uanset stk. 1 udlægge arealer, som er belastet af støj fra eksisterende produktionsvirksomheder til boligformål, hvis
- 1) arealet er beliggende i første række mod produktionsvirksomhederne,
 - 2) støjen på arealet ikke overskrider grænseværdier for støj med mere end 5 dB på den facade og udendørs opholdsarealer, der vender ud mod virksomheden,
 - 3) lokalplanen fastsætter krav om isolering mod støj, der sikrer, at grænseværdier for støj indendørs med åbne vinduer er overholdt,
 - 4) der i umiddelbar tilknytning til boligbebyggelsen er adgang til udendørs opholdsarealer, hvor grænseværdier for støj er overholdt, og
 - 5) grænseværdier for støj kan overholdes for bagvedliggende boliger og udendørs opholdsarealer i tilknytning hertil.

Transformationsområder, jf. planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 27

Ved transformationsområder forstås arealer, der er belastet af støj fra eksisterende produktionsvirksomheder og er centralt beliggende i byen, og hvor der er særlige byudviklingsinteresser.

Produktionsvirksomheder, jf. planlovens § 11 a, stk. 12

Ved produktionsvirksomheder forstås virksomheder omfattet af bekendtgørelse nr. 1458 af 12. december 2017 om godkendelse af listevirksomhed, bekendtgørelse om miljøkrav for mellemstore fyringsanlæg, bekendtgørelse om virksomheder, der forarbejder emner af jern, stål eller andre metaller, eller virksomheder anført på bilag 1 til bekendtgørelse om brugerbetaling for godkendelse m.v. og tilsyn eller lov om miljøbeskyttelse og lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning, m.v. (husdyrbrug er ikke omfattet af begrebet produktionsvirksomheder)

2. Vejledende grænseværdier for virksomhedsregulering i forbindelse med planlægning af boliger i transformationsområder

Efter planlovens § 15 a, stk. 1 må der kun planlægges for boliger på støjbelastede arealer, hvis der etableres afskærmningsforanstaltninger, så boligerne sikres mod støjgener. Med ændringen af planloven i 2017 blev der vedtaget en undtagelsesbestemmelse til planlovens § 15 a, stk. 1.

Den nye bestemmelse § 15 a, stk. 3 i planloven giver mulighed for, at de vejledende grænseværdier¹ i første række af boliger i et transformationsområde mod produktionsvirksomheder, under visse betingelser kan overskrides permanent med op til 5 dB støj fra produktionsvirksomheder.

I forarbejderne til planlovsændringen i 2017 fremgår det, at der *som følge af stk. 3 vil ske en supplerings af anvisningerne i et tillæg til Miljøstyrelsens vejledning om støj fra virksomheder, herunder fastsættelse af grænseværdier for støj, som skal være overholdt indendørs med åbne vinduer.*

Dette tillæg til Miljøstyrelsens vejledning er derfor en opfølgning på planlovsændringen i 2017 på linje med ændringer i planloven i 2003² og 2007³, der også medførte tilsvarende tillæg til Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra virksomheder i 2003⁴ og 2007⁵. Ændringerne i planloven i 2003, 2007 og 2017 medførte ikke ændringer i miljøbeskyttelsesloven.

I henhold til planlovsændringen i 2017 kan der accepteres en overskridelse af de vejledende grænseværdier for nye boliger med op til 5 dB på den boligfacade samt på de udendørs opholdsarealer i transformationsområdet, der ligger i første række mod produktionsvirksomheder. Undtagelsen gælder kun den nævnte boligfacade og udendørs opholdsareal, hvorfor de vejledende grænseværdier for støj fortsat skal overholdes for bagvedliggende boliger og udendørs opholdsarealer i tilknytning hertil, jf. planlovens § 15 a, stk. 3, nr. 5.

Bestemmelsen i planloven indebærer ikke en generel ændring af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj, men tillader alene en overskridelse af de vejledende grænseværdier på den nævnte boligfacade og udendørs opholdsareal, når kravene efter planloven vedrørende boliger i første række i transformationsområder er opfyldt.

Konsekvenser for virksomhedsregulering jf. miljøbeskyttelsesloven

Ændringen i planloven i 2017 har umiddelbart konsekvenser for den efterfølgende regulering af produktionsvirksomheder, da der efter bestemmelsen i planloven kan etableres boliger, hvor støjen fra produktionsvirksomheder overskrider de vejledende grænseværdier.

¹ Miljøstyrelsens vejledning 5/1984 – ekstern støj fra virksomheder

² <https://www.retsinformation.dk/eli/ft/200213L00103>

³ <https://www.retsinformation.dk/eli/ft/200613L00204>

⁴ <https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2003/87-7972-771-9/pdf/87-7972-771-9.pdf>

⁵ https://mst.dk/media/92644/Virksomhedsstoej%20-%20Tillaeg%20til%20vejledning_end.pdf

Med vedtagelse af planlovsændringen i 2017 blev det af Folketinget også anført, at planlægningen ikke må give skærpede vilkår jf. miljøbeskyttelsesloven og Miljøstyrelsens støjvejledninger. Denne vejledning angiver i forlængelse af dette, at der for produktionsvirksomheder derfor kan gives et tillæg på op til 5 dB i forhold til vejledende støjgrænser i vejledning 5/1984, som angivet i tabel 1.

Til sikring af produktionsvirksomhederne er det derfor afgørende, at lokalplanen indeholder præcise oplysninger om den støjbelastning af boligfacader og udendørs opholdsarealer, der skal lægges til grund for byherrens projektering af den nødvendige støjafskærmning og støjisolering jf. bestemmelsen i planlovens § 15 a stk. 3, da den vil skulle lægges til grund for efterfølgende regulering jf. miljøbeskyttelsesloven.

For de relevante områdetyper vil de højest mulige grænseværdier for støj i et transformationsområde altså være som anført i TABEL 1.

TABEL 1. Vejledende grænseværdier for støjbelastningen fra produktionsvirksomheder udendørs i transformationsområder, jævnfør Miljøstyrelsens vejledning 5/1984, Ekstern støj fra virksomheder. De anførte niveauer "på facaden mod erhvervsområdet" gælder for facader og udendørs opholdsarealer, der vender mod erhvervsområdet. Niveauerne er angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) som funktion af tidsrum og områdetype. I natperioden kl. 22.00 – 07.00 er grænseværdier for støjens maksimalværdi udendørs med tidsvægtning "Fast" i dB(A), de anførte niveauer for støjbelastningen plus 15 dB.

Områdetype	Tidsrum		
	Mandag – fredag kl. 07.00 – 18.00 Lørdag kl. 07.00 – 14.00	Mandag- fredag kl. 18.00 – 22.00 Lørdag kl. 14.00 – 22.00 Søn- og helligdag kl. 07.00 – 22.00	Alle dage kl. 22.00 – 07.00
4. Etageboligområder	50 55 på facaden og udendørs opholdsarealer mod erhvervsområdet	45 50 på facaden og udendørs opholdsarealer mod erhvervsområdet	40 45 på facaden og udendørs opholdsarealer mod erhvervsområdet
5. Boligområder for åben og lav boligbebyggelse	45 50 på facaden og udendørs opholdsarealer mod erhvervsområdet	40 45 på facaden og udendørs opholdsarealer mod erhvervsområdet	35 40 på facaden og udendørs opholdsarealer mod erhvervsområdet

Ovenstående vejledende grænseværdier, gælder kun for boliger i første række i transformationsområder, og som opfylder planlovens bestemmelser efter 15 a. stk. 3. I forhold til andre boliger i eller uden for transformationsområdet, vil virksomheden fortsat skulle reguleres med udgangspunkt i de vejledende grænseværdier jf. Miljøstyrelsens vejledning 5/1984: Ekstern støj fra virksomheder.

3. Vejledende grænseværdier for virksomhedsstøj indendørs i boliger i transformationsområder

Denne del henvender sig udelukkende til planlæggere, der jf. planloven skal sikre det indendørs støjniveau, når der planlægges for boliger i transformationsområder på arealer i første række mod produktionsvirksomheder. De indendørs grænseværdier benyttes udelukkende i en planlægningsituation efter planloven og ikke til regulering efter miljøbeskyttelsesloven.

Vedrørende planlovsændringen i 2017 skal der ifølge betænkningen til loven fastsættes: *grænseværdier for støj, som skal være overholdt indendørs med åbne vinduer*. Dette svarer til tillægget fra 2007 til Miljøstyrelsens vejledning om eksternt støj fra virksomheder, hvor der ligeledes blev fastsat grænseværdier for støj indendørs som følge af, at en planlovsændring tillod blandede byfunktioner og støjisolering af boliger (huludfyldning) på arealer, der er vedvarende støjbelastede. Ved brug af planlægningsredskaberne for huludfyldning og blandede byfunktioner samt planlægning af boliger i transformationsområder kan det derfor under visse betingelser accepteres, at boliger og anden støjfølsom anvendelse udsættes for støj over de vejledende grænseværdier.

Det forudsættes i planloven, at det indendørs støjniveau med åbne vinduer overholder særlige vejledende grænseværdier jf. tabel 2. Miljøstyrelsen fastsætter i dette tillæg vejledende støjgrænser indendørs, der svarer til de indendørs støjgrænser og åbningsareal for vinduer, fastsat i tillægget til vejledning fra Miljøstyrelsen fra 2007⁶. Det beskyttelsesniveau som fastsættes i boliger indendørs i første række i transformationsområder, svarer derfor til det beskyttelsesniveau, som blev brugt indendørs i tillægget fra 2007. Grænseværdierne indendørs benyttes udelukkende til planlægningsbrug og skal derfor ikke lægges til grund i en forbindelse med regulering af støj fra virksomheder. Her benyttes udelukkende de udendørs grænseværdier på facaden og udendørs opholdsarealer.

Lokalplaner, der åbner mulighed for at udlægge boliger på arealer i første række mod produktionsvirksomheder i transformationsområder, der på facaden vil være udsat for støj over de vejledende grænseværdier for støj fra produktionsvirksomheder, skal indeholde bestemmelser, der sikrer, at bebyggelses facader udformes, så støjniveauet i sove- og opholdsrum indendørs med åbne vinduer overholder de vejledende grænseværdi anført nedenfor i TABEL 2.

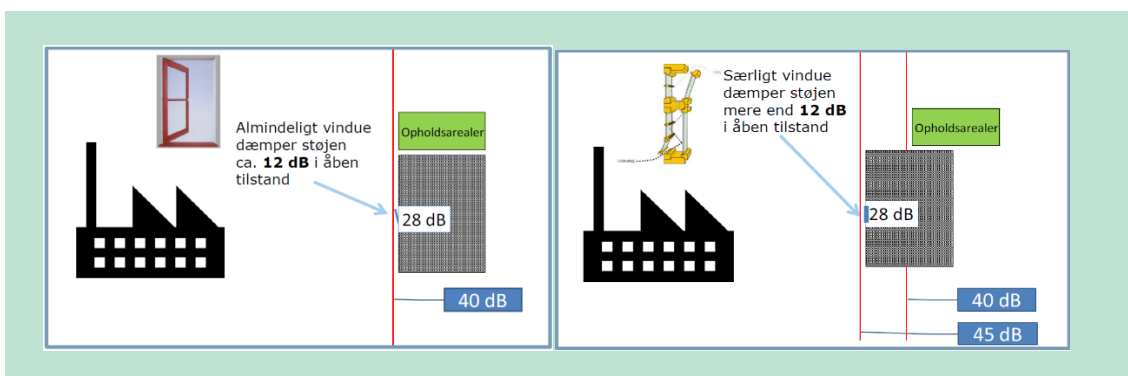
TABEL 2. Vejledende grænseværdier for støjbidrag fra produktionsvirksomheder, indendørs i sove- og opholdsrum til brug for planlægning af boliger i første række i transformationsområder. Værdierne gælder for støjbelastningen L_{Aeq} fra hver enkelt produktionsvirksomhed, bestemt over et referencetidsrum på 8 timer om dagen (dog kun 7 timer lørdage kl. 07 – 14 og 4 timer lørdage

kl. 14 - 18), en time om aftenen og ½ time om natten. Der forudsættes en efterklangstid på 0,5 sekunder, samt at alle oplukkelige vinduer er åbnet 0,35 m²

Om rådetype (planlagt og faktisk anvendelse)	Tidsrum		
	Mandag – fredag kl. 07.00 – 18.00 Lørdag kl. 07.00 – 14.00	Mandag- fredag kl. 18.00 – 22.00 Lørdag kl. 14.00 – 22.00 Søn- og helligdag kl. 07.00 – 22.00	Alle dage kl. 22.00 – 07.00
4. Etageboligområder	38	33	28
5. Boligområder for åben og lav boligbebyggelse	33	28	23

Ved projektering af konkrete facadeløsninger, herunder vinduesløsninger, skal bygherren være opmærksom på, at det er den samlede facade, der skal udformes på en måde, som sikrer overholdelse af grænseværdierne for indendørs støj.

Man skal være opmærksom på, at de udendørs niveauer for støjbelastningen, der lægges til grund for en lokalplan, og som indebærer krav til indendørs støjniveauer, fremover vil være grundlag for regulering af støj fra virksomhederne. Det er derfor af stor betydning, at de forudsatte udendørs støjniveauer giver et korrekt billede af virksomhedernes støjbelastning af området. Grænseværdierne for støj indendørs er alene til planlægningsbrug og kan ikke anvendes ved regulering af støj fra virksomheder. Her er det kun den udendørs støjbelastning, der lægges til grund.

FIGUR 2. Ved almindelig planlægning af boliger er det udgangspunktet, at de vejledende grænseværdier for udendørs støj fra virksomheder kan overholdes overalt i området, herunder på opholdsarealer og bebyggelsens facader. Her er som eksempel forudsat en grænseværdi på 40 dB. I den situation kan man forudsætte, at det indendørs støjniveau med åbne vinduer er 28 dB. Ved transformationsområder kan det accepteres, at støjniveauet på facaden på boliger i første række ud mod produktionsvirksomheden overstiger grænseværdien med 5 dB, men der skal i så fald anvendes vinduesløsninger, som sikrer, at støjniveauet indendørs fortsat ikke overstiger 28 dB med åbne vinduer.